

Praca dyplomowa

Joanna Brodniewicz

Romowie na ziemiach czeskich i słowackich (syllabus)

Roma in the Czech and Slovak Lands (Syllabus)

Z zakresu studiów:

Romowie. Wiedza i praktyki instytucjonalne

**Praca dyplomowa napisana
pod kierunkiem prof. UAM dr hab. Małgorzaty Zduniak**

Poznań 2025

Nazwa przedmiotu Romowie na ziemiach czeskich i słowackich

I. Informacje ogólne

1. Nazwa zajęć/przedmiotu: Romowie na ziemiach czeskich i słowackich
2. Kod zajęć/przedmiotu: GSL_GLiK_RCS
3. Jednostka organizacyjna: Wydział Filologii Polskiej i Klasycznej
4. Kierunek studiów: geoslawistyka
5. Poziom studiów: studia drugiego stopnia
6. Profil studiów: ogólnoakademicki
7. Rok studiów: I i II
8. Rodzaje zajęć i liczba godzin: 30
9. Liczba punktów ECTS: 3
10. Język wykładowy: język polski
11. Zajęcia/przedmiot prowadzone zdalnie (e-learning)(tak [częściowo/w całości]/nie):
nie/dopuszczalne zajęcia hybrydowe
12. Forma pracy: warsztaty

II. Informacje szczegółowe

1. Cele zajęć/przedmiotu:
C1 – zapoznanie osób studenckich z historią Romów na ziemiach czeskich i słowackich w kontekście dziejów Europy Środkowej;
C2 – ukazanie kultury i tożsamości romskiej jako elementu wielokulturowego obszaru słowiańskiego;
C3 – rozwijanie umiejętności interpretacji zjawisk kulturowych i społecznych regionu Europy Środkowej;
C4 – kształtowanie wrażliwości kulturowej i kompetencji międzykulturowych.
2. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych:
Osoba studencka ma podstawową wiedzę z zakresu historii Europy XX wieku, zna elementarne pojęcia z zakresu historii, kulturoznawstwa lub nauk społecznych, ma ogólną orientację w problematyce mniejszości narodowych i etnicznych, wykazuje otwartość wobec odmiennych perspektyw kulturowych.
3. Efekty uczenia się(EU) dla zajęć i odniesienie do efektów uczenia się (EK) dla kierunku studiów:

Wiedza

Symbol EU dla zajęć/przedmiotu	Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia EU Osoba absolwencka zna i rozumie:	Symbole EK dla kierunku studiów
W1	podstawowe pojęcia związane z historią, kulturą i tożsamością romską	GSL_K2_W03, GSL_K2_W04, GSL_K2_W05
W2	historię Romów na ziemiach czeskich i słowackich	GSL_K2_W03, GSL_K2_W04, GSL_K2_W05
W3	specyfikę doświadczeń Romów w okresie II wojny	GSL_K2_W03,

	światowej, ze szczególnym uwzględnieniem zagłady romskiej (Samudaripen) w kontekście historii Europy Środkowej;	GSL_K2_W04, GSL_K2_W05
W4	sytuację społeczną i polityczną Romów w Czechosłowacji oraz w Republice Czeskiej po 1989 roku	GSL_K2_W03, GSL_K2_W04, GSL_K2_W05
W5	współczesne problemy i wyzwania stojące przed społecznością romską w Republice Czeskiej i Republice Słowackiej	GSL_K2_W03, GSL_K2_W04, GSL_K2_W05
W6	współczesną literaturę romską w Czechach i w Słowacji	GSL_K2_W03, GSL_K2_W04, GSL_K2_W05

Umiejętności

Symbol EU dla zajęć/przedmiotu	Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia EU Osoba studencka potrafi/umie:	Symbole EK dla kierunku studiów
U1	analizować procesy historyczne i społeczne dotyczące Romów w kontekście czeskim i słowackim	GSL_K2_U04, GSL_K2_U05
U2	porównywać sytuację Romów w różnych okresach historycznych	GSL_K2_U04,
U3	krytycznie odnosić się do stereotypów i uproszczeń dotyczących Romów obecnych w dyskursie publicznym	GSL_K2_U05
U4	interpretować teksty literatury romskiej jako źródła wiedzy o doświadczeniu mniejszości	GSL_K2_U04, GSL_K2_U06
U5	wykorzystywać literaturę przedmiotu do formułowania samodzielnych wniosków i opinii	GSL_K2_U04, GSL_K2_U05.

Kompetencje społeczne

Symbol EU dla zajęć/przedmiotu	Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia EU Osoba studencka:	Symbole EK dla kierunku studiów
K1	rozwija postawę otwartości i szacunku wobec różnorodności kulturowej	GSL_K2_K01, GSL_K2_K03
K2	wykazuje wrażliwość na problemy mniejszości etnicznych i narodowych	GSL_K2_K01, GSL_K2_K02
K3	jest gotowa do prowadzenia dyskusji na temat	GSL_K2_K02, GSL_K2_K05

	trudnych doświadczeń historycznych i współczesnych napięć społecznych	
K4	dzięki poznaniu procesów historycznoliterackich, typowych dla różnych kręgów kulturowych i czerpiących z różnych tradycji europejskich i światowych, jest przygotowana do uczestniczenia w kontaktach międzynarodowych i interkulturowych oraz prowadzenia dialogu w wymiarze społecznym i zawodowym.	GSL_K2_K01, GSL_K2_K02, GSL_K2_K03, GSL_K2_K06
K5	rozumie znaczenie pamięci historycznej i jej wpływu na współczesną tożsamość Romów	GSL_K2_K02, GSL_K2_K05
K6	jest gotowa do działań na rzecz popularyzacji dziedzictwa literackiego Słowiańszczyzny Zachodniej i Południowej oraz podejmowania w tym zakresie działań badawczych i zawodowych.	GSL_K2_K02, GSL_K2_K03, GSL_K2_K04, GSL_K2_K06
K7	dostrzega społeczną odpowiedzialność badacza/edukatora w pracy z tematyką romską	GSL_K2_K01, GSL_K2_K05

4. Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się (EU) z odniesieniem do odpowiednich efektów uczenia się (EU) dla zajęć/przedmiotu

Treści programowe dla zajęć/przedmiotu:	Symbol EU dla zajęć/przedmiotu
1. Romowie na ziemiach czeskich i słowackich – informacje wstępne	W1, W2, U1, K1
2. Romowie na terenie przedwojennej i okupowanej Czechosłowacji (Protektorat Czech i Moraw, Słowacja).	W2, W3, U1, U2, K3, K5
3. Samudaripeń czechosłowackich Romów	W3, U1, K3, K5
4. <i>Narodila jsem se pod stastnou hvezdou</i> – Elena Lackova	W6, U4, U5, K4, K7
5. <i>Den byl pro me kratkey</i> – Olga Fecova	W6, U4, U5, K4, K7
6. Romowie w Czechach po 1989 roku – między marginalizacją a próbami integracji	W4, W5, U1, U2, K2, K6
7. „Všichni si pamatujeme kupónovku, šušťákovky z tržnice, videoklipy Michaela Jacksona, my bohužel i strach ze skinů, kteří nám házeli kameny do oken” – literatura romska po 1989 roku	W6, U4, U5, K4

8. Kultura i tożsamość romska	W1, W5, U3, K1, K4
9. Romowie w Republice Czeskiej dziś	W5, U2, U3, K2, K6, K7

5. Zalecana literatura:

Banga, P. (2022). *Skutečná cesta ven*. Praha: Host.

Demeter, G., Danišová, E. (Red.). (2021). *Samet blues: Drsná devadesátá v povídkách Romů*. Praha: KHER.

Eliášová, I. (2022). *Naše osada: smutné, veselé i tajemné příběhy Romů*. Praha: KHER.

Fečová, O. (2022). *Den byl pro mě krátkej: Paměti hrdé Romky*. Praha: KHER, Paseka.

Fabiánová, T. (2022). *Jak jsem chodila do školy / Sar me phiravas andre škola*. Praha: KHER.

Horváthová, J., Sigmund Heráková, A. (Red.). (2018). *Amendar: Pohled do světa romských osobností*. Brno: Muzeum romské kultury.

Horváthová, J., et al. (Red.). (2018). *...to jsou těžké vzpomínky: Vzpomínky Romů a Sintů na život před válkou a v protektorátu*. Praha: Větrné mlýny, Muzeum romské kultury.

Lacková, E. (1997). *Narodila jsem se pod šťastnou hvězdou*. Praha: Triáda.

Ryvolová, K. (Red.). (2021). *Všude samá krása* [Dvacet povídek představujících životy Romů]. Praha: KHER.

III. Informacje dodatkowe

1. Metody i formy prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych EU

Metody i formy prowadzenia zajęć	X
Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień	x
Dyskusja	x
Praca z tekstem	X
Metoda analizy przypadków	x
Uczenie problemowe (Problem-based learning)	x
Gra dydaktyczna/symulacyjna	x
Metoda warsztatowa	x
Metoda projektu	x
Demonstracje dźwiękowe i/lub video	x
Metody aktywizujące (np.: „burza mózgów”, technika analizy SWOT,	x

technika drzewka decyzyjnego, metoda „kuli śniegowej”, konstruowanie „map myśli”)	
Praca w grupach	x

2. Sposoby oceniania stopnia osiągnięcia EU do wyboru

Sposoby oceniania			
Projekt	W2,4	U1,2,4	K1, 4, 6
Esej	W1,3,5	U3,5	K2,5,7
Prezentacja multimedialna	W3,5,6	U2,4,5	K1,4,6

3. Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Forma aktywności		Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem		30
Praca własna	Przygotowanie do zajęć	20
	Czytanie wskazanej literatury	20
	Przygotowanie projektu/eseju/prezentacji	10
SUMA GODZIN		80
LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU		3

4. Warunki oceniania:

5. Kryteria oceniania wg skali stosowanej w UAM:

5,0 (A) – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne;

Osoba studencka ma pełną wiedzę o historii, kulturze i literaturze Romów na ziemiach czeskich i słowackich według programu zajęć, samodzielnie analizuje i interpretuje źródła, formułuje spójne wnioski oraz aktywnie uczestniczy w dyskusjach międzykulturowych i pracy zespołowej.

4,5 (B) – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne;

Osoba studencka zna bardzo dobrze historię, kulturę i literaturę Romów na ziemiach czeskich i słowackich według programu zajęć, analizuje i interpretuje źródła z drobnymi niedokładnościami, uczestniczy aktywnie w dyskusjach i pracy zespołowej, wykazując wrażliwość społeczną.

4,0 (C) – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne;

Osoba studencka posiada podstawową wiedzę o historii, kulturze i literaturze Romów na ziemiach czeskich i słowackich według programu zajęć, analizuje i interpretuje źródła w sposób poprawny, ale uproszczony, uczestniczy w dyskusjach z ograniczoną inicjatywą.
3,5 (D) – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami;

Osoba studencka ma ograniczoną wiedzę o historii, kulturze i literaturze Romów na ziemiach czeskich i słowackich według programu zajęć, analiza i wnioski są powierzchowne, udział w dyskusjach i pracy zespołowej jest ograniczony.

3,0 (E) – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z licznymi błędami;

Osoba studencka zna jedynie podstawy historii, kultury i literatury Romów na ziemiach czeskich i słowackich według programu zajęć, popełnia liczne błędy w analizie i wnioskach, uczestnictwo w dyskusjach i pracy zespołowej jest słabe.

2,0 (F) – niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne.

Osoba studencka nie posiada wymaganego poziomu wiedzy o historii, kulturze i literaturze Romów na ziemiach czeskich i słowackich według programu zajęć, nie potrafi analizować ani interpretować źródeł, nie uczestniczy w dyskusjach ani pracy zespołowej.